

11.5.2022

1/6

YRITYSTUKINEUVOTTELUKUNNAN LAUSUNTO

Palkkatuki

1. Lausuntopyyntö ja tuen kuvaus

Työ- ja elinkeinoministeriön alue- ja kasvupalvelut -osasto on pyytänyt 20.4.2022 päivätyllä lausuntopyynnöllä yritystukineuvottelukunnalta lausuntoa siitä, täyttääkö *palkkatuki* Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohdan mukaiset valtiontuen kriteerit ja siitä, mitä valtiontukisääntöjen mukaista menettelyä tukitoimenpiteen osalta tulisi noudattaa (lausuntopyyntö sekä asiaa koskeva 1.4.2022 päivätty luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi sekä sosiaalisista yrityksistä annetun lain kumoamisesta liitteenä). Samasta hallituksen esityksen mukaisesta 55 vuotta täyttäneiden työllistämistukea koskevasta ohjelmasta on myös pyydetty erillinen lausunto.

Ohjelman tavoitteet ja sisältö

Ohjelman tarkoituksena on parantaa työttömän työnhakijan ammatillista osaamista ja edistää työllistymistä avoimille työmarkkinoille. Palkkatukea ja velvoitetyöllistämisen ajalta myönnettyä tukea myönnettäisiin arviolta noin 250 milj. € vuodessa, josta arviolta noin 85 milj. € olisi RPA-tukea, arviolta noin 50 milj. € de minimis -tukea ja 115 milj. € muuta tukea (palkkatuki kunnille, hyvinvointialueille ja tietyissä tilanteissa yhdistyksille, säätoille ja rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille). Työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) ja työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun osallistuvat kokeilukunnat myöntävät palkkatuen.

Palkkatukea myönnetään yrityksille ja sellaisille työnantajille, jotka eivät harjoita taloudellista toimintaa. Palkkatuki voidaan myöntää liitteenä olevan esitysluonnoksen mukaisen muutoksen jälkeen kunnalle, kuntayhtymälle, hyvinvointialueelle, yhteisölle ja muulle työnantajalle, ei kuitenkaan valtion virastolle tai laitokselle. Luonnolliselle henkilölle palkkatukea voitaisiin myöntää vain taloudelliseen toimintaan.

Palkkatuki ei olisi valtiontukea, kun avustus myönnetään

1) kunnalle toimintaan, jota ei kuntalain 126 §:n mukaan katsota kilpailluilla markkinoilla tapahtuvaksi toiminnaksi tai

2) hyvinvointialueelle toimintaan, jota ei hyvinvointialueesta annetun lain 131 §:n mukaan katsota kilpailuilla markkinoilla tapahtuvaksi toiminnaksi.

Lisäksi palkkatukea ei katsottaisi valtiontueksi, jos yhdistys, säätiö tai rekisteröity uskonnollinen yhdyskunta, jonka toiminnalla ei TE-toimiston arvion mukaan ole vaikutusta EU:n jäsenmaiden väliseen kauppaan, työllistää vähintään 24 kuukautta viimeisten 28 kuukauden aikana työttömänä olleen henkilön.

Muissa tilanteissa palkkatuki myönnetään joko ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena tai de minimis –tukena.

Palkkatuen myöntäminen perustuu työvoimapolitiittiseen harkintaan. Harkinnassa olennaista on arvioida työllistettävän henkilön osaamista tai vammaa tai sairautta suhteessa työtehtävään. Lisäksi harkinnassa tulisi ottaa huomioon, parantaako palkkatuettu työ henkilön mahdollisuuksia työllistyä avoimille työmarkkinoille. Vaikka palkkatukea myönnettäessä ei varsinaisesti arvioida työnantajan toimintaa palkkatuen myöntämisen edellytyksenä, eikä palkkatuen tarkoitus ole kohdentaa tukea tietynlaisille työnantajille, on todennäköisempää, että tuki myönnetään alhaisen palkkatason ja alhaisemman vaatimustason tehtäviin. Tehtävät, joissa tarvitaan korkeaa osaamista, eivät useimmiten sovellu palkkatuella tuettaviksi, koska edellytyksenä on osaamisen puute. Tuki voidaan kuitenkin myöntää osaavasta henkilöstä, jos henkilön pitkäaikainen vamma tai sairaus vaikeuttaa työskentelyä.

Yhdistykselle, säätiölle tai rekisteröidylle uskonnolliselle yhdyskunnalle, joka työllistää vähintään 24 kuukautta viimeisten 28 kuukauden aikana työttömänä olleen henkilön myönnetty palkkatuki olisi avustusta, joka ei täytä valtiontuen määritelmää, jos työnantajan toiminnalla ei arvioida olevan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tällöin tuen määrä voisi olla 100 % tukikelpoisista kustannuksista korotettuna kertoimella 1,23 työnantajan sivukulujen kattamiseksi laskennallisesti. Jos työnantajan toiminnalla on kauppavaikutusta, 100 % palkkatuki myönnettäisiin de minimis –tukena.

TE-toimisto arvioisi kauppavaikutusta seuraavin kriteerein (kaikkien kriteerien tulee täytyä, jotta kauppavaikutusta ei ole):

1. Myytyjen tavaroiden ja palveluiden arvo on alle 100 000 euroa vuodessa.
2. Tavaraita ja palveluita ei ole mahdollista tilata verkosta tai käyttää verkossa pois lukien tilanteet, joissa markkinointia tapahtuu verkossa, mutta tavara tulee noutaa tietyssä paikasta tai palvelu kuluttaa tietyssä paikassa.
3. Lähes kaikki tai kaikki asiakkaat ovat Suomessa asuvia henkilöitä tai Suomeen rekisteröityjä organisaatioita.
4. Tavaroiden ja palveluiden tarjoaminen tapahtuu vain yhden tai muutaman keskenään rajanaapureita olevan kunnan alueella. Yli 90 prosenttia asiakkaana olevista luonnollisista henkilöistä asuu ja asiakkaana olevista muista oikeushenkilöistä kotipaikka on em. toiminta-alueella tai jos toimintaa on vain yhden kunnan alueella, yli 90 prosenttia asiakkaana olevista luonnollisista henkilöistä asuu ja asiakkaana olevista muista oikeushenkilöistä kotipaikka on tämän kunnan ja sen naapurikuntien alueella.

2. Ennakoarviointi

2.1 EU:n lainsäädännön mukaisten valtiontuen edellytysten täyttyminen

Tukitoimenpiteen voidaan monessa tapauksessa arvioida täyttävän Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohdan mukaiset valtiontuen kriteerit. Etu myönnetään valtion varoista ja sen myöntää 'valtio' (Työ- ja elinkeinotoimisto (TE-toimisto) ja työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun

osallistuvat kokeilukunnat). Etu voi kohdistua taloudelliseen toimintaan 'yritykselle', joka palkkaa säädetty kriteerit täyttävän henkilön. Etu kohdistuu valikoivasti, sillä se ei ole yleinen vaan edellyttää työvoimapolitiittista harkintaa. Palkkatuki parantaa tuen saajan asemaa verrattuna kilpaileviin yrityksiin. Vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ei kaikissa tapauksissa voida kokonaan sulkea pois.

Toimenpiteet, jotka eivät täytä kaikkia Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107 artiklan 1 kohdan mukaisia valtiontuen kriteereitä eivät ole EU:n valtiontukisääntelyn piirissä. Kun tuki kohdistuu yksinomaan muuhun kuin taloudelliseen toimintaan, etu ei kohdistu 'yritykselle' tai tuotannonalalle. Tietyissä tilanteissa on myös mahdollista, että taloudellista toimintaa harjoittavan yksikön saama etu ei uhkaa vääristää kilpailua sisämarkkinoilla.

2.1.1. Palkkatuki tilanteessa, jossa hakija ei harjoita taloudellista toimintaa

Palkkatuki ei olisi valtiontukea, kun etu myönnetään kunnalle tai hyvinvointialueelle toimintaan, jota ei kuntalain 126 §:n tai hyvinvointialuelain 131 §:n mukaan katsota kilpailuilla markkinoilla tapahtuvaksi toiminnaksi.

Edellä mainittujen säännösten tarkoituksena on poistaa EU-valtiontukisääntöjen vastaiset tukielementit ja toteuttaa kilpailuneutraaliteettivaatimusta kuntien ja hyvinvointialueiden harjoittaessa toimintaa kilpailutilanteessa markkinoilla. Toimintaa, jota ei kuntalain tai hyvinvointialuelain mukaan ole pidettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoitettuna, ei lähtökohtaisesti ole pidettävä myöskään valtiontukisääntöjen mukaisena taloudellisena toimintana. On kuitenkin huomioitava, että kuntalain ja hyvinvointialuelain mukainen sääntely kilpailutilanteessa markkinoilla harjoitettavasta toiminnasta ei täysin vastaa valtiontukisääntöjen mukaista taloudellisen toiminnan määritelmää ja ylipäätään toiminnan luonne joudutaan viime kädessä arvioimaan kussakin yksittäistapauksessa. Siten ei voida täysin poissulkea mahdollisuutta, että toiminta, jota ei kuntalain ja hyvinvointialuelain mukaan ole katsottava harjoitettavan kilpailutilanteessa markkinoilla, voitaisiin kuitenkin joissakin olosuhteissa katsoa valtiontukisääntöjen mukaiseksi taloudelliseksi toiminnaksi. Tällöin toiminta voisi vastata EU-valtiontukisääntöjen yrityskäsitettä. Jos myös muut valtiontuen kriteerit tällaisessa tilanteessa täyttyisivät, palkkatukea ei voisi myöntää muuten kuin valtiontukisääntöjen mukaisesti, esimerkiksi de minimis-tukena tai ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena tukena.

2.1.2. Palkkatuki tilanteessa, jossa tuki ei uhkaa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan

Julkinen tuki yrityksille on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdan mukaisista valtiontukea ainoastaan siltä osin, kuin se "vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan". Komissio toteaa EU-tuomioistuimen oikeuskäytäntöön perustuvassa valtiontuen käsitettä koskevassa tiedonannossaan (2016/C 262/01), että tältä osin ei ole tarpeen määrittää, että tuki todella vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan vaan ainoastaan että tuki on omiaan vaikuttamaan kauppaan. EU-tuomioistuimen mukaan kun "tuki vahvistaa yrityksen asemaa jäsenvaltioiden välisessä kaupassa muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna, tuen on katsottava vaikuttavan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan" (C-518/13 Eventech v. The Parking Adjudicator, 66 kohta). Julkisen tuen voidaan katsoa pystyvän vaikuttamaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, vaikka tuensaaja ei ole suoraan mukana rajat ylittävässä kaupassa. Esimerkiksi tuki voi vaikeuttaa muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneiden toimijoiden pääsyä markkinoille ylläpitämällä tai lisäämällä paikallista tarjontaa.

Euroopan komissio on käsitellyt joitakin vähäisen tai paikallisen toiminnan koskevia tilanteita kanteluiden tai oikeusvarmuusilmoitusten johdosta. Näissä tapauksissa valtion varoista annettulla valikoivalla edulla

arvioidaan olevan puhtaasti paikallinen vaikutus, eikä valtiontuen kauppavaikutuskriteeri täyty. Näihin tapauksiin lukeutuvat valtiontuen käsitetiedonannon kohdassa 197 mainitut urheilu- ja vapaa-ajan tilat, jotka palvelevat ensi sijassa paikallisia asukkaita eivätkä todennäköisesti houkuttele asiakkaita tai investointeja muista jäsenvaltioista;¹ kulttuuritapahtumat ja taloudellista toimintaa harjoittavat yksiköt, jotka eivät todennäköisesti houkuttele käyttäjiä tai vierailijoita muissa jäsenvaltioissa järjestettävistä samanlaisista tilaisuuksista²; sairaalat ja muut terveydenhuoltolaitokset, jotka tarjoavat tavanomaisia sairaanhoitopalveluja paikalliselle väestölle ja jotka eivät todennäköisesti houkuttele asiakkaita tai investointeja muista jäsenvaltioista,³ tiedotusvälineet ja/tai kulttuurituotteet, joilla on kielellisistä ja maantieteellisistä syistä paikallisesti rajoitettu yleisö,⁴ konferenssikeskus, jonka osalta sijainti ja tuen mahdollinen vaikutus hintoihin ei hyvin todennäköisesti ohjaa käyttäjiä pois muissa jäsenvaltioissa sijaitsevista keskuksista,⁵ tieto- ja verkostoitumisfoorumi, jonka tarkoituksena on ratkaista työttömyysongelmia ja yhteiskunnallisia konflikteja ennalta määritellyllä, erittäin pienellä alueella,⁶ pienet lentoasemat⁷ tai satamat⁸, jotka ensi sijassa palvelevat paikallisia käyttäjiä niin, että kilpailu tarjotuista palveluista rajoittuu paikallistasolle, ja joiden vaikutus rajat ylittäviin investointeihin on todellisuudessa enintään marginaalinen; sekä tiettyjen köysiratalaitteistojen ja erityisesti hiihtohissien rahoitus alueilla, joilla on vähän palveluja ja rajallinen matkailukapasiteetti.⁹ Komissio on tiedonannossaan kannustanut arvioimaan muita palveluita samankaltaisten tekijöiden perusteella. Komission on myös todennut jäsenvaltioiden tukiviranomaisille suunnatussa epävirallisessa neuvonannossaan, että pienen mittakaavan kansalaisjärjestöjen toiminta, joka perustuu solidaarisuuteen ja paikalliseen sosiaaliseen pääomaan, on hyvin rajallista ja suppeaa eikä sillä todennäköisesti ole vähäistä suurempaa vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

¹ Ks. komission päätökset valtiontukiasioissa N 258/2000, Dorstenin uima-allas ([EUVL C 172, 16.6.2001, s. 16](#)); C 10/2003 – Alankomaat – Voittoa tavoittelemattomat huvivenesatamat ([EUVL L 34, 6.2.2004, s. 63](#)); SA.37963 – Yhdistynyt kuningaskunta – Alleged State aid to Glenmore Lodge ([EUVL C 277, 21.8.2015, s. 3](#)); SA.38208 – Yhdistynyt kuningaskunta – Alleged State aid to UK member-owned golf clubs ([EUVL C 277, 21.8.2015, s. 4](#)).

² Ks. komission päätökset valtiontukiasioissa N 630/2003, tuki Sardinian alueen paikallismuseoille ([EUVL C 275, 8.11.2005, s. 3](#)); SA.34466, Kypros – Center for Visual Arts and Research ([EUVL C 1, 4.1.2013, s. 10](#)); SA.36581, Kreikka – Construction of Archaeological Museum, Messara, Crete ([EUVL C 353, 3.12.2013, s. 4](#)); SA.35909 (2012/N) – Tšekki – Infrastructure for tourism (NUTS II region Southeast) ([EUVL C 306, 22.10.2013, s. 4](#)); SA.34891 (2012/N) – Puola – State support to Związek Gmin Fortecznych Twierdzy Przemyśl ([EUVL C 293, 9.10.2013, s. 1](#)).

³ Ks. komission päätökset valtiontukiasioissa N 543/2001, Irlanti – Sairaalaainvestointien veronhuojennukset ([EUVL C 154, 28.6.2002, s. 4](#)); SA.34576, Portugali – Jean Piaget North-east Continuing Care Unit ([EUVL C 73, 13.3.2013, s. 1](#)); SA.37432 – Tšekki – Funding to public hospitals in the Hradec Králové Region ([EUVL C 203, 19.6.2015, s. 2](#)); SA.37904 – Saksa – Alleged State aid to medical center in Durmersheim ([EUVL C 188, 5.6.2015, s. 2](#)); SA.38035 – Saksa – Alleged aid to a specialised rehabilitation clinic for orthopaedic medicine and trauma surgery ([EUVL C 188, 5.6.2015, s. 3](#)).

⁴ Ks. komission päätökset valtiontukiasioissa N 257/2007, Subsidies for theatre productions in the Basque country ([EUVL C 173, 26.7.2007, s. 1](#)); N 458/2004, Editorial Andaluza Holding; ([EUVL C 131, 28.5.2005, s. 1](#)); SA.33243, Jornal de Madeira ([EUVL C 16, 19.1.2013, s. 1](#)).

⁵ Ks. komission päätös valtiontukiasiossa N 486/2002, Ruotsi – Tuki Visbyssä sijaitsevalle konferenssikeskukselle ([EUVL C 75, 27.3.2003, s. 2](#)).

⁶ Ks. komission päätös valtiontuesta SA.33149 – Saksa – Alleged unlawful State aid for the Städtische Projekt "Wirtschaftsbür Gaarden" – Kiel ([EUVL C 188, 5.6.2015, s. 1](#)).

⁷ Ks. komission päätös valtiontukiasiossa SA.38441 – Yhdistynyt kuningaskunta – Isles of Scilly Air links ([EUVL C 5, 9.1.2015, s. 4](#)).

⁸ Ks. komission päätökset valtiontukiasioissa SA.39403 – Alankomaat – Investment in the port of Lauwersoog ([EUVL C 259, 7.8.2015, s. 4](#)); SA.42219 – Saksa – Refurbishment of the Schuhmacher-quay in the port of Maasholm ([EUVL C 426, 18.12.2015, s. 5](#)).

⁹ Ks. komission tiedonanto jäsenvaltioille ja muille asianosaisille valtiontuesta N 376/01 – Köysiratalaitteistoja koskeva valtiontukiohjelma (EYVL C 172, 18.7.2002, s. 2)-

Komissio on näissä tapauksissa varmistanut erityisesti, että tuensaaaja toimitti tavaroita tai palveluja rajatulle alueelle jäsenvaltiossa eikä todennäköisesti houkutelut asiakkaita muista jäsenvaltioista ja että ei ole ollut mahdollista tietää ennakolta, että toimenpiteen vaikutus rajat ylittävien investointien tai sijoittautumisen edellytyksiin ei olisi pelkästään marginaalinen. Tällainen tilanne on myös käsillä, kun arvioidaan palkkatuen vaikutusta silloin, kun se myönnetään säädetyt ehdot täyttävään yhdistystoimintaan. Kauppavaikutus voi myös olla vähemmän todennäköinen, jos taloudellinen toimeliaisuus on hyvin vähäistä, josta osoituksena voi olla esimerkiksi hyvin pieni liikevaihto. Verkossa tapahtuvan myynnin tai markkinoinnin osalta riskiä kauppavaikutuksesta voidaan rajoittaa nykyistä tehokkaammin esimerkiksi määrittelemällä, että palvelu tai tavara voidaan luovuttaa vain myyjän hallinnoimasta kiinteästä toimipisteestä. Komissio on kauppavaikutuskriteeriä koskevassa epävirallisessa neuvonnassaan suhtautunut varauksellisesti kriteerin täyttymättä jättämiseen tilanteissa, joissa palveluita tarjotaan verkkokaupan välityksellä.

Taloudelliseen toimintaan kohdistuvan 100% palkkatuen ehdot pyrkivät varmistamaan, ettei tuki todennäköisesti vaikuta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Yritysten kohdalla esityksessä lähtökohtaisesti oletetaan, että palkkatuki vaikuttaa tai uhkaa vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan tai kilpailuun, eikä yrityksille myönnetä 100% palkkatukea. Tosiasiassa kaikkien yritysten kohdalla tuki ei vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Esityksessä todetaan, ettei yrityskohtaisesta arvioinnista ei olisi erityistä hyötyä, koska kaikkien yritysten voidaan olettaa kykenevän rahoittamaan työntekijän palkkakustannuksia omavastuuosuudella. Yhdistysten, säätiöiden ja rekisteröityjen uskonnollisten yhdyskuntien kohdalla on katsottu tarkoituksenmukaiseksi mahdollistaa avustuksen taso, joka ei olisi toteutettavissa muuna kuin de minimis-tukena. Tältä osin ns. 100% palkkatuen, joka kattaa laskennallisesti myös työnantajan sivukulut, voi myöntää avustuksena, joka ei täytä valtiontuen määritelmän kauppavaikutus-kriteeriä. Kriteeriin kuuluu taloudellisen toiminnan vähäinen liikevaihto sekä toiminnan paikallinen luonne. Suunniteltujen ehtojen voidaan katsoa merkittävästi vähentävän riskiä siitä, että kauppavaikutuskriteeri täyttyisi, sillä esimerkiksi de minimis-tuki katsotaan asetuksen nojalla vähämerkityksiseksi siksi, että yrityksen saama tukimäärä on alle 200 000 euroa kolmen vuoden aikana. Näin ollen, vaikka toiminta ei olisi paikallista, tuki voisi olla niin vähäistä liikevaihtokriteerin perusteella. Lisäksi ehdotettu 8 § edellyttää, että tuki myönnetään de minimis-tukena jos työnantajan toiminnalla on työ- ja elinkeinotoimiston arvion mukaan vaikutusta jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

Joiltain osin toimenpiteiden ei katsota täyttävän valtiontuen käsitteen määritelmää. Yllä mainituin syin näissä tulkinnoissa on aina riski siitä, tietyssä soveltamistilanteessa määritelmä täyttyy ja toimenpide muodostaa valtiontukea. Riskejä voidaan pitää vähäisenä, mutta erityisesti kuntien toiminnassa on syytä vähintään tarkastella tarkemmin, voiko tuki kohdistua muuhun kuin puhtaasti paikalliseen taloudelliseen toimintaan. Komission päätökset toiminnan paikallisesta luonteesta ovat tarkoin tarkasteltuja yksittäistapauksia, eikä niissä juuri esiinny palkkatuen edellyttämiä tukiohjelman taseisia yleistäyksiä. Komissio ei ole hyväksynyt avustusohjelmia. Paikallisiksi katsotut avustukset ovat kohdentuneet paikallisesti tarjottuihin palveluihin tai paikalliseen infrastruktuuriin eivätkä muuhun taloudelliseen toimintaan kuten tavarakauppaan. Lisäksi on mahdollista, että kansalliset tuomioistuimet suhtautuvalisivat kriittisesti väittämiin tuen paikallisesta luonteesta (ks. esim. KHO 19.2.2018/708 19.2.2018). Tästä syystä on suositeltavaa, että näitä toimenpiteitä sekä valtiontukisääntelyn kehitystä arvioitaisiin esimerkiksi kolme vuotta ohjelman voimaan tulosta.

2.2 Valtiontukea koskeva menettelytapa

Siltä osin kuin toimenpide täyttää valtiontuen määritelmän kaikki ehdot, tukea on suunniteltu myönnettävän de minimis-tukena tai yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisena valtiontukena.

Yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (EU) 651/2014 32 tai 33 artikla soveltuvat useimmissa tilanteissa yrityksille myönnettävään palkkatukeen. Palkkatuen kohderyhmä, tuen määrä ja tuen kesto olisi määritetty ryhmäpoikkeusasetuksen mahdollistamalla tavalla. Palkkatukia myönnettäisiin ryhmäpoikkeusasetuksen tarkoittamalla tavalla sekä epäedullisessa asemassa olevien työttömien, että alentuneesti työkykyisten henkilöiden palkkakustannuksiin. Esityksen tekstissä varmistetaan keskeisten ryhmäpoikkeusasetuksen tukikohtaisten ehtojen täyttyminen. Lisäksi esityksen 3a §:ssä todetaan, että ryhmäpoikkeusasetuksen yleisten edellytysten on täytyttävä. Voisi olla perusteltua ohjeistaa tukiviranomaisia tarkemmin näistä yleisistä edellytyksistä, jotta mm. jälkiraportointia koskevat ehdot toteutuvat kaikissa tilanteissa.

Palkkatuki myönnettäisiin de minimis –tukena silloin, kun palkkatuki myönnetään oppisopimuskoulutukseen, 60 vuotta täyttäneestä pitkäaikaistyöttömästä (ollut työtön vähintään 12 kuukautta viimeisten 14 kuukauden aikana) tai yhdistykselle, säätiolle tai rekisteröidylle uskonnolliselle yhdyskunnalle, jonka toiminnalla on TE-toimiston arvion mukaan kauppavaikutusta ja työnantaja hakee 100 % palkkatukea

De minimis –asetus soveltuu siitä syystä, että palkkatuki myönnetään yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaista enimmäiskestoa pidemmäksi ajaksi tai kohdan 3 osalta siitä syystä, että tuki-intensiteetti ylittää yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mahdollistaman enimmäistuki-intensiteetin. De minimis-asetusta käytetään asianmukaisesti viimesijaisena keinona varmistaa tuen soveltuvuus sisämarkkinoille.

3. Yritystukineuvottelukunnan lausunto

Yritystukineuvottelukunta puoltaa ennakoarvioinnissa esitettyä ja toteaa, että palkkatuki ei täytä valtiontuen määritelmää, mikäli se myönnetään tietyin ehdoin yhdistykselle, kunnalle, tai hyvinvointialueelle. Kauppavaikutuskriteerin täyttymättä jääminen on komission ja tuomioistuimen ratkaisukäytännön perusteella tulkinnanvaraista ja edellyttää tukiviranomaisen vastuulla olevaa tapauskohtaista arviointia. Palkkatukiohjelman kriteerit yhdistyksille on suunniteltu tavalla, joka varmistaa, että tuki kohdentuu paikalliseen ja hyvin vähäiseen taloudelliseen toimintaan siten, että kauppavaikutuskriteerin täyttyminen on epätodennäköistä. Tällöin valtiontukea koskevana menettelytapana ei ole noudatettava SEUT 108 artiklan 3 kohdan mukaista ilmoitusmenettelyä tai siitä säädetyn poikkeuksen ehtoja. Soveltamiskäytäntöä on kuitenkin syytä arvioida jälkikäteen viimeistään kolme vuotta ohjelman alkamisesta, jotta varmistetaan, ettei valtiontuen käsitteen täyttyviä tukia myönnetä näissä tilanteissa.

Kun toimenpide myönnetään valtiontuen kriteerit täyttävässä tilanteessa, tuen sisämarkkinoille soveltuvuus tulee varmistaa ensisijaisesti noudattamalla yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen (EU) 651/2014 mukaista menettelyä. Ryhmäpoikkeusasetusta uudistetaan viimeistään 31.12.2023 mennessä, jolloin on myös varmistettava, että palkkatukea koskeva sääntely on uudistetun ryhmäpoikkeusasetuksen sääntelyn mukaista. Tästä syystä suositellaan, että laki säädetään määräaikaisena tai muulla tavoin luotettavasti varmistetaan myös uuden ryhmäpoikkeusasetuksen ehtojen soveltaminen.

De minimis-tukena myönnettäisiin vain sellaista tukea, joka toisaalta täyttää valtiontuen määritelmän ja jonka tavoitteita ei voida saavuttaa yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisin ehdoin. Myös de minimis-asetusta 1407/2013 (EU) uudistetaan 31.12.2023 mennessä. Viimeistään tällöin on tarkistettava, että palkkatuki on näissä tilanteissa myös uuden de minimis-asetuksen mukaista. Sädöksen määräaikaisuus varmistaisi, että myös uudistetun asetuksen ehdot toteutuvat.

Esittelijä: johtava asiantuntija Samuli Miettinen

LIITTEET

Työ- ja elinkeinoministeriön alueet ja kasvupalvelut-osaston lausuntopyyntö 20.4.2022 liitteineen